Rapportage **ENSIA 2022** gemeente Duiven

Inleiding

Informatiebeveiliging vormt een belangrijk kwaliteitsaspect van de informatievoorziening van de overheid. Het beveiligen van informatie is geen eenmalige zaak, maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Het doorlopen van dit proces is een verantwoordelijkheid van het lijnmanagement. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit proces.
Inwoners en ondernemers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.
Iedere overheidslaag heeft in een eerder stadium besloten om de overheidsbrede norm voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) toe te passen.
Gemeenten verantwoorden zich over informatiebeveiliging en kwaliteit door ENSIA. Dat staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. De focus van ENSIA ligt op verantwoording richting de gemeenteraad. Parallel hieraan leggen gemeenten verantwoording af aan de rijksoverheid waar het gaat om het gebruik van landelijke voorzieningen, zoals DigiD en Suwinet en de basisregistraties BRP, Reisdocumenten, BAG, BGT, BRO en WOZ (zie de afbeelding).

De manier waarop de verantwoording richting raad gebeurt is aan het college. Met deze rapportage is geprobeerd een samenvatting te maken van de bevindingen/status van de informatiebeveiliging, net als een samenvatting van de collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en
Suwinet en het door de auditor opgestelde assurance- rapport van onze gemeente.

Leeswijzer

Deze rapportage is opgesteld op basis van de zelfevaluatie ENSIA 2022 en is als volgt opgebouwd:

STATUS INFORMATIEBEVEILIGING (BIO)
- Bestuurlijke uitgangspunten
- Samenvatting van 5 hoofdstukken (samenvoeging van 18 BIO hoofdstukken)

VERANTWOORDING AAN HET RIJK UIT ENSIA
- Getoetste collegeverklaring ENSIA – DigiD
- Getoetste collegeverklaring ENSIA – Suwinet
- Status Basisregistratie Personen en Reisdocumenten
- Status GEO basisregistraties (BAG, BGT, BRO)
- Status Wet Onroerende Zaken (WOZ)

De maatregelen zijn kort en bondig opgenomen. Voor de exacte strekking raadpleegt u ENSIA (zelfevaluatie BIO) of de BIO.

Er is uitgegaan van een schaal met 3 categorieën:
Groen, oranje en rood.

 (goed), (voldoende) en (onvoldoende)

Bij de samengevatte 5 hoofdstukken zijn twee teksten met toelichting opgenomen:
a. Puntsgewijze toelichting
b. Uitgeschreven toelichting
Er zijn bestuurlijke uitgangspunten opgenomen in de overzichtspagina. Deze kennen geen score.

Bouwstenen

Beschrijving van de vijf hoofdstukken bestaande uit achttien geconsolideerde BIO-hoofdstukken

Bestuurlijke principes en beleid, organisatie van de beveiliging en naleving

Het bestuur van deze gemeente:

- Volgt het beleid van de informatiebeveiligingsdienst gemeenten (IBD)
- Zorgt ervoor dat de juiste activiteiten voor de informatiebeveiliging door de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd
- Controleert de juiste werking van de informatiebeveiliging

1. BELEID EN ORGANISATIE
H5 / H6 / H18

Actueel beleid en organisatie van informatiebeveiliging en controle op naleving

- Bestuur, directie en management laten zien dat informatiebeveiliging belangrijk is
- De informatiebeveiligingsorganisatie is geregeld
- Waar, wanneer houden we ons aan onze afspraken en leven we de wet- en regelgeving na

Het bestuur en medewerkers zijn actief betrokken bij informatiebeveiliging. Er is een organisatiebreed beleid dat richting en sturing geeft. De organisatie is effectief ingericht, waarbij rollen, taken en bevoegdheden zijn ondergebracht. Verantwoording is structureel ingericht, zodat naleving is geborgd.

2. PERSONEEL EN TOEGANG
H7 / H9 / H11

Juiste toegang voor medewerkers tot gebouwen, systemen en gegevens

- Voor, tijdens en na het dienstverband is alles goed geregeld
- Medewerkers gaan bewust om met informatie
- Medewerkers hebben juiste toegangsrechten (fysiek en digitaal)

Alleen de juiste personen hebben toegang tot de gebouwen, systemen en gegevens van de gemeente. Er zijn passende organisatorische en technische maatregelen getroffen. Dit gaat om waarborgen rondom in- en externe medewerkers, toegang tot gebouwen en omgeving en toegang tot de (digitale) informatievoorziening.

Bouwstenen

Beschrijving voor consolidatie

3. CONTINUÏTEIT EN INCIDENTEN
H16 / H17

Zorgen voor de continuïteit van onze dienstverlening en opvolging van incidenten

- Wij komen onze afspraken met de burger na
- Bij calamiteiten en incidenten weten we wat we moeten doen
- Continuïteitsplannen zijn actueel en worden getest
- Incidenten worden altijd gemeld, geregistreerd en overeenkomstig het proces afgehandeld

De diensten van de gemeente worden geleverd volgens de afspraken die de gemeente daarover maakt met de burger en bedrijven. Ook bij incidenten worden de diensten geleverd volgens deze afspraken.

4. INFORMATIESYSTEMEN
H12 / H14 / H15

Veilige omgang met informatiesystemen en afspraken hierover met onze leveranciers

- Wijzigingen in systemen worden op een gecontroleerde manier doorgevoerd
- We zijn beschermd tegen malware
- Back-ups worden volgens beleid uitgevoerd en getest
- De afspraken met leveranciers zijn vastgelegd

Informatiesystemen zijn een keten van mensen, processen en middelen. Hierin zijn procedures en maatregelen beschikbaar ter bescherming van de omgeving. Het gaat hierbij om zowel de interne als de externe informatiesystemen (uitbesteding, leveranciers en cloud-toepassingen).

5. DATABESCHERMING
H8 / H10 / H13

Veilige omgang met data in onze software

- Data wordt op de juiste manier beschermd
- De gegevens van de burgers worden veilig opgeslagen en gecommuniceerd. Binnen en buiten de gemeente

Status informatiebeveiliging BIO Duiven

BESTUURLIJKE UITGANGSPUNTEN
Bestuurlijke principes en beleid, organisatie van de beveiliging en naleving

Het bestuur van deze gemeente:

- Volgt het beleid van de IBD
- Zorgt ervoor dat de juiste informatiebeveiliging door de gemeentelijke organisatie wordt uitgevoerd
- Controleert de juiste werking van de informatiebeveiliging

De samenvatting van deze status van informatiebeveiliging geeft een weergave van de gehele organisatie en onze belangrijkste samenwerkingspartner, de RID.
In de achterliggende periode zijn een groot aantal BIO-maatregelen ingevoerd. Gelet op de omvang van het aantal maatregelen is prioriteit gegeven aan de meest risicovolle processen. Dit jaar ligt het accent op de verdere implementatie van de BIO-maatregelen. Het betreft onder andere de actualisering van het ICT-continuïteitsplan in samenwerking met Openbare Orde en Veiligheid, de verbetering van de bewustwording informatieveiligheid en de aanbesteding in het kader van monitoring en response.

1. BELEID EN ORGANISATIE
Actueel beleid en organisatie van informatiebeveiliging en controle op naleving

2. PERSONEEL EN TOEGANG
Juiste toegang voor medewerkers tot gebouwen, systemen en gegevens

3. CONTINUÏTEIT EN INCIDENTEN
Zorgen voor de continuïteit van onze dienstverlening en opvolging van incidenten

4. INFORMATIESYSTEMEN
Veilige omgang met informatiesystemen en afspraken hierover met onze leveranciers

5. DATABESCHERMING
Veilige omgang met data in onze software

1. BELEID EN ORGANISATIE

Status:
Goed

Actueel beleid en organisatie van informatiebeveiliging en controle op naleving

- Bestuur, directie en management laten zien dat informatiebeveiliging belangrijk is
- De informatiebeveiligingsorganisatie is geregeld
- Waar, wanneer en hoe: altijd werken wij veilig
- Wij houden ons aan onze afspraken en leven de wet- en regelgeving na

Onderdelen:

H5 - Informatiebeveiligingsbeleid	
H6 - Organiseren van informatiebeveiliging	
H18 - Naleving	

Voor dit onderdeel kunnen we op basis van de zelfevaluatie concluderen dat we in het algemeen voldoende scoren voor wat betreft de BIO-eisen. Het is nog niet perfect en op een beperkt aantal onderdelen is zeker nog verbetering noodzakelijk.
Nu we gebruik maken van het ISMS (Information Security Management System) kunnen we onder andere de veiligheidsrisico's beter in kaart brengen, het beleid beheersen en opstellen en de taken en verantwoordelijkheden verdelen. Dit leidt tot een manier van werken met als basis een systematisch verbeterproces. Het uiteindelijk resultaat is een steeds betere informatiebeveiliging.

2. PERSONEEL EN TOEGANG

Status: voldoende

Juiste toegang voor medewerkers tot gebouwen, systemen en gegevens

Onderdelen:

H7 - Veilig personeel	
H9 - Toegangsbeveiliging	
H11 - Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	

We presteren over het algemeen voldoende aan BIO-eisen voor veilig personeel en toegangsbeveiliging (digitaal en fysiek), maar er zijn verbeterpunten, zoals het systematisch instrueren (via een bewustwordingsprogramma) van de medewerkers over verantwoordelijkheden rond informatiebeveiliging. Een nieuw bewustwordingstraject wordt in 2023 ingezet.

3. CONTINUÏTEIT EN INCIDENTEN

Status: voldoende

Zorgen voor de continuïteit van onze dienstverlening en het opvolgen van incidenten

Onderdelen:

H16 - Beheer van beveiligingsincidenten	
H17 - Bedrijfscontinuïteitsbeheer & informatiebeveiliging	

De continuïteit is in het algemeen goed geregeld, maar er is verbetering mogelijk rond het ICT-continuïteitsplan en met name ook het periodiek testen en oefenen ervan.

4. INFORMATIESYSTEMEN

Veilige omgang met informatiesystemen en afspraken hierover maken met onze leveranciers

Status:
goed

Onderdelen:

H12 - Beveiliging van de bedrijfsvoering	
H14 - Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatie systemen	
H16 - Beheer van informatiebeveiligingsincidenten	

De kans om slachtoffer te worden van een aanval met ransomware (oftewel gijzelsoftware) is sterk toegenomen. Het is belangrijk dat de basismaatregelen op orde zijn. Een aanvullende maatregel betreft monitoring & response. Hiervoor is een landelijk traject van aanbesteding o.l.v. de VNG en ondersteund door de IBD uitgezet waar we aan meedoen.

5. DATABESCHERMING

Veilige omgang met data in onze software

Status: voldoende

Onderdelen:

H8 - Beheer van bedrijfsmiddelen	
H10 - Cryptografie	
H13 - Communicatiebeveiliging	

Een van de aanbevelingen uit de brief van de VNG over de toename van dreiging van een ransomware-aanval is het hanteren va een strikte netwerksegmentering. Hiervoor zijn middelen vrijgemaakt en de eerste voorbereidingen zijn getroffen.

Getoetste collegeverklaring ENSIA - DIGID

Van onze ENSIA-zelfevaluatie worden jaarlijks twee onderdelen geaudit door een IT-auditor: DigiD en Suwinet. De basis voor de audit vormt de collegeverklaring. Hierin zijn de uitkomsten van de ENSIA-zelfevaluatie opgenomen. Er wordt getoetst op opzet en bestaan (niet op werking). Voor DigiD worden de collegeverklaring en bijlagen als verantwoording verzonden naar toezichthouder Logius/BZK.

DigiD

DigiD is een authenticatiemiddel dat wordt ingezet voor onze digitale dienstverlening. Voor de verantwoording van de DigiD aansluitingen op naam van de gemeente moet verantwoording worden afgelegd via ENSIA. Voor de aansluitingen moet worden voldaan aan landelijk normenkader. Als daar niet aan wordt voldaan, dan worden de aansluitingen afgesloten. Wanneer van toepassing krijgt de gemeente wel altijd twee maanden de tijd om de tekortkomingen te herstellen.

		Niet voldaan	voldaan
Aansluiting 1	Betreft de aansluiting voor de website van Duiven		☺
Aansluiting 2	Betreft de aansluiting voor de eDiensten van Burgerzaken		☺

De onafhankelijke auditor heeft vastgesteld dat de gemeente voldoet aan de normen voor DigiD, zoals opgesteld door NOREA, de beroepsorganisatie van IT-Auditors. Inmiddels heeft ook Logius bevestigd, dat onze gemeente heeft voldaan aan alle voorwaarden en de DigiD-dienstverlening voor deze twee aansluitingen zal voortzetten.

Getoetste collegeverklaring ENSIA - Suwinet

Van onze ENSIA-zelfevaluatie worden jaarlijks twee onderdelen geaudit door een IT-auditor: DigiD en Suwinet. De basis voor de audit vormt de collegeverklaring. Hierin zijn de uitkomsten van de ENSIA-zelfevaluatie opgenomen. Er wordt getoetst op opzet en bestaan (niet op werking). Voor Suwinet worden de collegeverklaring en bijlagen als verantwoording verzonden naar toezichthouder BKWI/SZW.

SUWI (Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen):

Suwinet is een digitale infrastructuur die is ontwikkeld door de Suwipartijen (UWV, SVB en gemeenten) om ervoor te zorgen dat zij gegevens met elkaar kunnen uitwisselen voor de uitoefening van hun wettelijke taak. Er worden alleen gegevens uitgewisseld waar een wettelijke grondslag voor is. Wij gebruiken Suwinet voor de uitvoering van de Participatiewet, de uitvoering van de IOAZ en IOAW. De participatiewet/ IOAZ/IOAW wordt door de Regionale Sociale Dienst uitgevoerd. Maar het ministerie heeft aangegeven dat ongeacht of je taken hebt gemandateerd of gedelegeerd de verantwoording door de gemeente zelf gebeurt. De aansluiting voor de voortijdige schoolverlaters valt onder de verantwoordingsplicht van de gemeente Arnhem. Tot slot maakt Burgerzaken incidenteel gebruik van de raadpleegmogelijkheid in Suwinet bij de uitvoering van adresonderzoeken het Sociaal Domein bij de uitvoering van de Bijzondere Bijstand.

☹ Niet voldaan ☺ voldaan

Participatiewet/IOAZ/IOAW/WGS Suwinet Inkijk Suwinet Inlezen Digitaal Klantdossier (DKD) Inlezen	Uitgevoerd door de Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD)		☺ ☺ ☺

Vastgesteld door de onafhankelijke auditor.

Status Basisregistratie Personen en Reisdocumenten

Van onze zelfevaluatie ENSIA wordt de verantwoording over de Basisregistratie Personen (BRP) en de wet- en regelgeving voor de Reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten) afgeleid. De uitkomsten worden verzonden aan de Rijksdienst voor de Identiteitsgegevens (RvIG). De zelfevaluatie voor informatiebeveiliging gebeurt via de ENSIA. De verantwoording over de kwaliteit van de registraties komt voort uit de zelfevaluatie in de Kwaliteitsmonitor.

De zelfevaluaties over informatiebeveiliging en de kwaliteit leiden tot scores.

Basisregistratie Personen (BRP) De zelfevaluatie BRP over het jaar 2022 is afgerond met een score van 1200 van maximaal 1200 zijnde 100 %	
Wet- en regelgeving voor Reisdocumenten De zelfevaluatie Reisdocumenten over het jaar 2022 is afgerond met een score van 1200 van maximaal 1200 zijnde 100 %	

Gelet op de hierboven genoemde scores blijven we de bestaande plannen en procedures kritisch monitoren. De resultaten zijn ook verwerkt in de diverse (schriftelijke) rapportages.

Status GEO-basisregistraties

Wij verantwoorden ons aan het Rijk via het ministerie van Binnenlandse Zaken/Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen (DGBRW) over drie basisregistraties in het geografische domein. De rapportages zijn gemaakt op basis van door ons uitgevoerde zelfevaluaties. De zelfevaluaties betreffen de kwaliteit van de registraties (geen informatiebeveiliging).

De zelfevaluaties over informatiebeveiliging en de kwaliteit leiden tot scores. Gemeenten moeten de volgende score behalen voor:

- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) 75 %
- Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) 75%
- Basisregistratie Ondergrond (BRO) 60%

 Niet voldaan voldaan

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) De zelfevaluatie BAG over het jaar 2022 is afgerond met een score van 62%	
Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) De zelfevaluatie BGT over het jaar 2022 is afgerond met een score van 95%	
Basisregistratie Ondergrond (BRO) De zelfevaluatie BGT over het jaar 2022 is afgerond met een score van 88%	

Voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) zijn acties ondernomen met als doel het komend jaar wel aan de norm te voldoen.

Status Basisregistratie WOZ

Wij verantwoorden ons aan de toezichthouder Waarderingskamer en het ministerie van Financiën over de uitvoering van de Wet WOZ. Deze rapportage is opgesteld op basis van een door ons uitgevoerde zelfevaluatie over informatiebeveiliging en informatie-architectuur van de WOZ-uitvoering. Onze zelfevaluaties over andere aspecten van de WOZ-uitvoering rapporteren wij direct aan de Waarderingskamer.

Op deze terreinen worden aan systemen voor de WOZ-uitvoering steeds hogere eisen gesteld. Dit komt doordat de werkprocessen voor bijhouding van de informatie in grote mate worden geïntegreerd met andere GEO-basisregistraties. De automatiseringssystemen voor de WOZ-uitvoering maken in toenemende mate gebruik van ergens anders bijgehouden gegevens of de WOZ-gegevens die uitsluitend gebruikt mogen worden door geautoriseerde processen en medewerkers.

Met het in gebruik nemen van de ISMS is voor de WOZ is de gewenste managementinformatie beschikbaar en zijn hiermee een aantal maatregelen in gang gezet waaronder het optimaliseren van het autorisatiebeheerproces. Voor de WOZ is nog geen normering beschikbaar. Op basis van de resultaten van de zelfevaluatie concluderen we dat het resultaat voldoende is.